

ning af gerningssteder, hvor det ikke er praktisk muligt forinden at opnå samtykke fra den ikke-mistænkte, der har rådighed over lokaliteten eller genstanden. Reglen har især betydning, hvor der konstateres indbrud i huse eller lejligheder, hvis indehavere er bortrejst, eller i ubeboede sommerhuse. Underretning om en ransagning foretaget i medfør af denne regel skal snarest gives den, der har rådighed over lokaliteten eller genstanden, men sagen skal ikke forelægges for retten. Der er dog adgang til at indbringe en sådan ransagning for retten i medfør af reglen i retsplejelovens § 746, stk. 1.

Der henvises i øvrigt til kapitel 4.3., side 73 ff.

Til § 797.

I stk. 1 foreslås, at den proportionalitetsgrundsætning, som antages at gælde ved alle straffeprocessuelle tvangsindgreb, lovfæstes også for ransagning. Reglen gælder for indgreb både mod mistænkte og ikke-mistænkte og foreslås udformet i overensstemmelse med retsplejelovens § 782, stk. 1, om indgreb i meddelelshemmeligheden. Der henvises i øvrigt om proportionalitetsgrundsætningen til kapitel 3.1.4., side 61.

Stk. 2 indeholder en bestemmelse om, at der ved afvejningen efter stk. 1 særligt skal lægges vægt på, om ransagningen er forbundet med ødelæggelse eller beskadigelse af ting, jf. nærmere kapitel 5.2.6., side 88 f.

Til § 798.

Bestemmelsen i lovudkastets § 798 indeholder regler om politiets fremgangsmåde ved gennemførelsen af ransagninger.

I stk. 1 lovfæstes den almindelige grundsætning om skånsomhed, som antages at gælde for alle straffeprocessuelle tvangsindgreb. En lignende regel findes i dag i retsplejelovens § 800. Lovudkastets bestemmelse er udformet, således at det specielt angives, at ransagning så vidt muligt

skal foretages uden at forårsage ødelæggelse og beskadigelse og uden at **vække** unødigt opsigt. Heraf følger bl.a., at politiet - som det i dag er foreskrevet i § 799, stk. 4 - inden ransagningen iværksættes, skal opfordre dem, der træffes til stede, til at åbne låste døre, genstande m.v. samt til at udlevere eftersøgte genstande. Der henvises i øvrigt til kapitel 5.1., side 79, kapitel 5.2., side 80, og kapitel 5.2.6., side 88.

I stk. 2, 1. og 2. pkt., fastsættes regler om pligten til at gøre den, mod hvem indgrebet rettes, eller andre tilstedeværende bekendt med ransagningens foretagelse og grundlaget herfor. Oplysning om grundlaget for ransagningen bør omfatte en kort beskrivelse af sigtelsen og de omstændigheder, der begrundes ransagningen, samt det formelle grundlag for ransagningen. Foreligger der retskendelse for indgrebet, skal denne på begæring forevises.

Endvidere foreslås det, at politiet ligesom efter gældende ret skal opfordre tilstedeværende til at overvære ransagningen. Se i øvrigt kapitel 5.2.2., side 83.

Stk. 2, 3. pkt., indebærer i forhold til gældende ret en ændring i pligten til at tilkalde vidner til ransagning. Efter forslaget har den, mod hvem ransagningen retter sig, adgang til at udpege en bestemt person til som vidne at overvære ransagningen. Det forudsættes, at politiet gør den pågældende bekendt med denne ret. Adgangen til at kræve et bestemt vidne til stede gælder kun, hvis det kan ske uden fare for efterforskningen. Se nærmere herom side 84 ff.

Ved bestemmelsen i stk. 2, 4. pkt., opretholdes den gældende regel i retsplejelovens § 799, stk. 2, hvorefter der kan træffes bestemmelse om fjernelse af tilstedeværende, såfremt formålet med ransagningen gør det påkrævet, eller der lægges hindringer i vejen for ransagningen. Reglen er forenklet i forhold til den gældende bestemmelse. Der henvises til side 86.

Såfremt ingen træffes til stede, skal der ifølge lovudkastets stk. 3 ved de mere byrdefulde ransagninger som beskrevet i § 793, stk. 1, nr. 1, så vidt muligt tilkaldes to vidner eller husfæller til at overvære ransagningen, ligesom der efterfølgende skal gives den, der har rådighed over husrummet eller genstanden, meddelelse om ransagningen. Underretning kan gives ved, at der efterlades en meddelelse på stedet. En sådan meddelelse bør indeholde oplysning om tidspunktet og grundlaget for ransagningen og om eventuelt beslaglagte genstande. Endvidere bør det anføres, hvortil henvendelse kan rettes, hvis yderligere oplysninger ønskes.

Se i øvrigt side 89 f.

Til § 799.

Bestemmelsen indeholder en ny regel, hvorved politiets adgang til at foretage hemmelig ransagning reguleres. Forslaget støttes af udvalgets flertal, mens to medlemmer af udvalget finder, at hemmelig ransagning bør begrænses til sager, der vedrører overtrædelse af straffelovens kapitel 12 og 13, jf. side 100 ff.

Ved forslaget gives der adgang til, at ransagning i særlige tilfælde kan foretages, uden at den, mod hvem indgrebet rettes, eller andre gøres bekendt hermed. En sådan hemmelig ransagning skal efter forslaget kun kunne finde sted i de tilfælde, hvor der ifølge retsplejelovens § 781 kan ske rumaflytning. Det vil navnlig sige, at hemmelig ransagning kun kan komme på tale i tilfælde, hvor efterforskningen vedrører en forbrydelse, som har medført, eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier. Endvidere skal reglerne i lovens kapitel 71 (indgreb i meddelelseshemmeligheden) om advokatbeskikkelse (§§ 784 og 785), om efterfølgende underretning (§ 788) og om tidsfrist og om indberetning til Justitsministeriet om uberettigede indgreb (§ 783, stk. 2 og 3) iagttages.